

Molnár József

Csillagok, akácok

senkik építik a
nagyra törő akácot

senkik választják ki a
nagy vizek hajóit

vágyaink templomában élők ők,
hétköznapi csodákat osztók

senkik emelik a piramisokat,
stonehenge függőköveit,
ők izzítják az űrszekeket

senkik éneklük be az utcát,
pagodát, palotákat
senkik teremtenek

kígyótartó istent,
tengerédenek
kikötőit

senkik emelik a virágzó
labirintust,
a ki nem jutók csontvázait

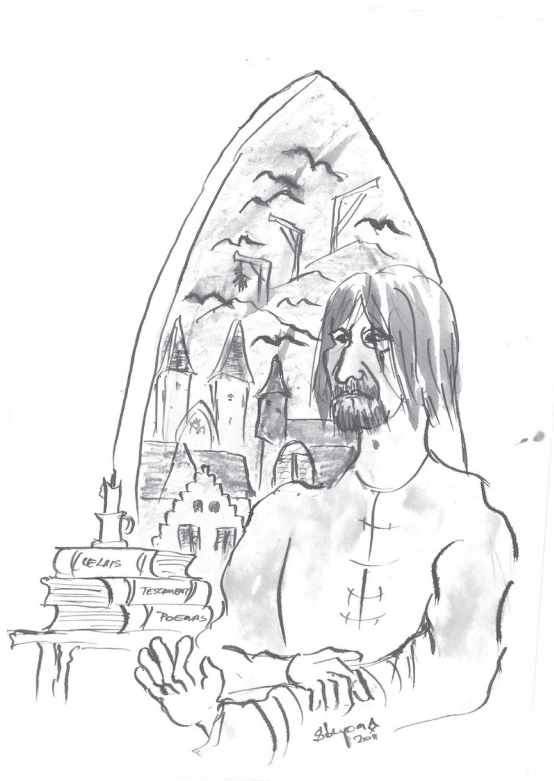
senkik emelik a hangrobbanást,
a békató csendet

ők óvják a madárhajnalok
ébredését,
a hallgató kövek suttozását

ők tartják a négy évszak
pilléreit,
ők állnak a föld
barlangjai előtt

láthatatlan világok
hídjait építik,
s adnak oroszlánsörényt

senkik a mélyből,
a csillagakácospól



Tükör

Már hetek óta nézem képedet,
oly savanyú, mint éretlen vadalma.
Mutasd bátran a könnyű kék eget,
s felejtsd, milyen a komorság hatalma!
Mitől szökken a zsarnokság magasba,
miért ünnepli léha mámorát;
miért ölik az ártatlant halomra?...
Mért hallgatnak a kéklő ibolyák?

Már hetek óta nézlek szüntelen:
Te benned öröl a Mindenség malma,
pokoli jókedv, pajzán gyöttelelem,
néma ígéretetek lelkünkbe marva.
A süket miért csak önmagát hallja?
Kopogsz? Nem hírlik a falakon át...
A tömeg mikor lett szürke és marha?
Mért hallgatnak a lila orgonák?

Már hetek óta nézel réveteg,
beteg üvegteted az ágyat nyomja,
nézd, az égen mennyi csillag nevet,
már megvettem a jegyeket holdra.
Az ékszerek s az arany kedved hozza?
Velencei tükörben gondolák?
Van lélek, mely a varázst programozza?
Mért hallgatnak a sárga violák?

Ajánlás

Ha tükröd kérded, választ kapsz-e herceg?
Torz szellemképként néz rád e világ.
Hazugság, igazság töri a csendet:
mért hallgatnak a vérző Hargiták?

Bakacsi Ernő

Október 23.

(Részlet a hamarosan megjelenő '56-os Mozaik című könyvből)

Úgy kezdődött, mint egy normális hétköznap. Mentem az egyetemre, de nemcsak én, a teljes évfolyam is. Az első óránk politikai gazdaságtan volt. Bejött az előadó, és ha jól emlékszem, nem is mi kezdtük, hanem ő. Ezen az órán nem sok szó esett a polgazról. Az adjunktus úr megkérdezte, hogy mi volt a műszaki egyetemen, ő máshol volt. Tájékoztattuk, tulajdonképpen erről beszélgettünk. Aztán elmondta, hogy ahol ő volt, valaki felvetette, követelni kell a halálbüntetés eltörlését is. Erre az egyik jelenlévő közbeszólt: „Éppen most?” E közlésre az egész évfolyamon halk derű futott végig. Meg kell jegyeznem, hogy ezt az adjunktust nem láttuk többet. Csak két dolog történhetett vele: vagy kimenekült ő is az országból, vagy a megtorlás áldozata lett.

A második és a harmadik óránk növénytan lett volna. Dr. Kárpáti Zoltán professzor úr be is jött és belekezdett az előadásába. Ekkor még mi fegyelmezett gólyák voltunk. Szinte teljes létszámban látogattuk az előadásokat, és figyeltünk is az előadóra. De most már hatalmába kerített bennünket a délutáni gyűlés, az előző óra hangulata. Nem figyeltünk a professzor úrra, beszélgettünk, vitattuk a várható eseményeket. Zúgás, morgás volt a teremben. A professzor előtt teljesen világos volt a helyzet.

Fél tizkor a professzor úr elhallgatott, végignézett a termen, majd megszólalt. „Tisztelt hallgatóim!

Tekintettel a kialakult helyzetre, megszakítom az előadásomat”.

Mélyen meghajolt, és elhagyta a termet.

Egy ideig beszélgettünk még, majd kezdett szétszéledni a társaság. Mit csináljak én két óráig, amikor gyülekezni kell a gyűlésre? – tettem fel magamnak a kérdést. Úgy döntöttem hazamegyek. Nem emlékszem, hogyan telt el az a néhány óra, de a folytatásra pontosan.

Megtudtam, hogy a belügyminiszter betiltotta a nagygyűlést. Én már csak elmegyek a gyülekező helyre, aztán majd meglátjuk, hogy mi lesz. Lesz-e felvonulás, avagy nem – okoskodtam. Később a gyűlést engedélyezték, de azt hiszem erről akkor mi még nem tudtunk, de nem is érdekelt bennünket. Annyira feldobott volt már a hangulat, erőteljes a várakozás, hogy a tervezett nagygyűlés megtartásához nem fért kétség. Azt sem tudom már, hogy miért, és hogy honnan kerítettem kokárdát októberben, de kokárdával a kabátomon léptem ki a lakásból.

Közel a lakáshoz, majdnem a bazilika előtt volt egy újságosbódé. Én akkor két

újságot olvastam rendszeresen, a *Szabad Ifjúságot* (a DISZ napilapja volt) és az *Élet és Irodalom* hetilapot. A színesek közül pedig a *Ludas Matyit* és a *Képes Sportot*. Mindig ennél a bódénál vásároltam az újságot, így az újságárus néni már ismert. Most is odaléptem, és vettem valamilyen lapot, talán kíváncsi voltam, mit írnak a várható nagygyűlésről. Amikor az újságárus meglátta a kitűzött kokárdát, összecsapta a kezét, és azt mondta: Jaj drága fiatalember, csak ne lőjenek! Ugyan már! Hogy tetszik ilyet gondolni, dehogY lövünk – feleltem. Annyira naiv voltam, hogy ez tényleg eszembe sem jutott. Sem az, hogy mi lőjünk, sem az hogy ránk is lőhetnek. Néhány óra elteltével a rádiónál elhangzottak az első lövések.

A műszaki egyetem előtt már óriási tömeg volt. Megkerestem a mieinket, aztán sorba rendeződtünk és vártunk. Nem tudom, hányadiknak indult a mi egyetemünk, de sokat vártunk, nagyon sokat, mire mi is elindultunk. A megbeszélés értelmében hatos sorokban mentünk, sem a menet elejét, sem a végét nem lehetett látni, akkora volt a tömeg. A Gellért-szálló előtt jártunk, amikor rájöttem, hogy itt nemcsak az egyetemisták vonulnak, hanem még sokan mások. Ekkor már tehergépkocsik jöttek át a Szabadság hídon, tömve emberekkel és lyukas zászlókkal. Ekkor láttam először a zászlóból kivágva a rákosista búzakalászos címet. Jelszavakat kiabáltak, énekeltek. Ezeken az autókon munkások ültek, egyenest az üzemekből jöttek. Meglepődtem, mert nem számítottam ilyen gyors és ekkora reagálásra, a munkásság egyértelmű állásfoglalására. Az autókról leszállva be akartak állni sorainkba, hogy együtt meneteljünk. Mi – a megbeszélésnek megfelelően – ezt először megakadályoztuk. Mi is magyarok vagyunk, mi is változást akarunk, miért nem engeditek, hogy veletek menjünk? – tették fel a kérdést. Először még kitartottunk az elhatározásunk mellett, majd elszégyelltük magunkat. Együtt vonult már mindenki, munkás, egyetemi hallgató, ipari tanuló, tisztviselő, aki akart. Fiúk, lányok, együtt, lelkesen. Zömmel fiatalok, néhány középkorú, idős embert nem láttam. Mi a közelébe sem értünk a Bem szobornak. Mire odaértünk volna, vége lett a nagygyűlésnek. Nyilván ott – az óriási tömeget látva – találta ki a rendezőség, vagy valaki, hogy onnan a parlament elé kell menni, hangsúlyt adva így is a követeléseknek. Mi csak mentünk a többiek után, át a Kossuth hídon és egyszerre csak a parlament előtt álltunk. (A Kossuth híd egy ideiglenes híd volt, melyet a háborúban felrobbantott hidak pótlására építettek az oroszok. Az ötvenes évek legvégén bontották le).

A parlament környéke, a Kossuth tér tömve volt emberekkel. Ekkor már esteledett, de nem mozdult senki.

A tömeg hangulatát nehéz visszaadni. Talán az a legjobb kifejezés, hogy euforikus volt. Az volt az érzésem, de nemcsak most, az egész forradalom alatt, hogy az emberek nagyon szeretik egymást. Hogy ilyen összetartás, magyarságtudat, ekkora jobbitó szándék nagyon ritka. Hasonló lehetett 1848 márciusának nap-

jaiban. Lehet, hogy csak én voltam ilyen naiv, de nekem ott, akkor eszembe sem jutott, hogy minket baj is érhet, hogy a gyűlölt hatalom lőhet is. Ekkor már teljesen összekeveredett a tömeg, a különböző helyről érkező emberek csoportjait értem ezen. Ismeretlen emberek beszélgettek, néha vitatkoztak, de mindenki arca boldogságtól sugárzott, hogy ezt is megéltük, hát ezt is lehet, most már csak sikerül valami könnyítést, jobb élet reményét kívívni. Sokat azért nem beszéltünk, mert szinte állandóan valamely rigmust kiabált a tömeg, követelt valamit, vagy énekelt. Legtöbbször a Himnuszt! Többféle rigmust skandált a nép, ezek közül, íme, néhány:

Gerő Ernő gyere elő!

Ruszkik haza!

Magyarország nem gyarmat, magyar urán itt marad!

A követelések, jelszavak közül néhány: Piaci alapú elszámolást a szovjet–magyar áruforgalomban! Oszlassák fel a törvényen kívül álló ÁVH-t! Kádár Jánost a kormányba!

Nekem akkor még fogalmam sem volt róla, hogy ki ez a Kádár János. Az idősebbek, politikában tájékozottabbak nyilván azért akarták a kormányban látni Kádárt, mert ült Rákosi börtönében. És akit Rákosi bebörtönözött, az már csak hű magyar lehet, a nép jóakarója, gondolták az emberek.

Közben beesteledett, de ez nem zavarta a tömeget. Újságokat gyűjtöttek meg, és egyszerre több száz fáklya lobogott a téren, amikor ezek kialudtak, újabbak villantak fel, miközben szólt az ének, harsogtak a rigmusok.

A követelésnek engedve, vagy más oknál fogva, de végre megszólalt Gerő. Látni nem láttuk, csak a hangját hallottuk. Nem sokat értettem belőle, mert már az első mondatok után kiderült, hogy amit mond, olaj a tűzre. Óriási pfűjjogás, kiabálás közben nem lehetett jól érteni. Ezután, nemsokára Nagy Imre is úgy döntött, hogy beszél a tömeghez. Ő is úgy kezdte a beszédét, hogy Elvtársak! Ismét pfűjjogás, kiabálás volt a válasz. Hamar észbe kapott és *Magyar testvéreim!* megszólítással folytatta. Erre már fegyelmezett lett a tömeg, és hallgatta a beszédet. Emlékeim szerint nem mondott lényeges dolgot. Még nagyon tartotta magát a párt központi vezetőségének az irányvonalához. Lehet, hogy akkor még nem is tehetett mást. Ezt nem tudom. Nyugalomra és hazatérésre szólított fel minket. Ekkor már oszladozni kezdett a tömeg. Este tíz óra körül hazaindultam én is. Még nem tudtam, hogy már ledöntötték a Sztálin-szobrot, és a rádiónál lőnek.

Szűk Balázs

Bocsánatkérés

Mit sem tudtunk arról, hogy apáink
egyszer glóriás arccal
a lukas zászlók alá álltak,
s Nostradamus módján látták
ami jövőnket egy pillanatra,
s aztán borult az ég,
s ők bíróságra jártak,
mikor anyánk vajúdott,
s nemtelen rácsok rajzolódtak egünkre,
mikor egyszer is ki merték
nyitni emlékező szájukat.
Hajnalonta a város kukáit rakodták, amely
lustán a szolnoki isten ege
alatt meggyalázta őket,
éjjelente találmányokat újítottak,s
a logarlécen akkor Isten angyalai
táncoltak, csak nekik, s
mikor idejekorán temettük őket
olcsó hamvaikban,csak a
„gyalogjárókra” emlékeztünk, kik
a halállal szemben, mint tankok ellen,

egyedül mentek, hisz az utolsó
éveikben a mámor csalta őket lépre,
azt ígérve, hogy itt már egy
új rend készít nekik új gyémántdiplomát,
s ők a szenvedések doktoraiként,
végre emberként pihenhetnek.
Káprázat volt ez is, mint
annyi minden ezer éve itt,
csak az nem volt káprázat,
hogy viseltes lábaikhoz sem borultunk
a kijelentett jövő akkordjainál, s
azóta sem, csak gondolatban néha,
mikor bátrabbnak tűntek,
mint mi voltunk valaha is, s így
a szégyen nemcsak a miénk,de a
szabadság nevével meg nem szentelt
unokáké is...
Édesapáink, még most az egyszer,
Töletek életet kérünk,
S bocsássátok meg minden vétkünk!

Mint a türelem

utazom a koszba a zavarosba
egy korba mely el sem múlt
belesimult a penészes napba
kézközön hányódó lapba
ez az illanó múlt
s most itt vagyunk újra
magunkat régóta unva
hogy megint régóta ismétlődünk
elveszett pedig minden földünk
jobbra-balra dőlünk
mint roncs az ide-oda szélben
csitult kiáltás a rettegésben
sóval recseg bőrünk
semmitől se félünk
nem rogy le a térdünk
szinte nem is állunk
nem is pofázunk
mi értelme is volna
hisz vagyunk elfogyóba
te is én is
mindegyik pénisz
mindegyik vulva
s megüt a guta
ha arra gondolok
hogy a cinkos koboldok
éjszaka néha
repülnek léha
játékban nélkülem
fenn a tanúhegyen
mint a türelem

Kapuvári Katalin

A kígyószemű ember

Kemény hideget hozott 1955 decembere. Hó nem esett, csonttá fagyott a föld. Dermedten álltak a fák, nehezen viselték a rájuk fagyott zúzvara súlyát. A kemény hideg lenyomta a kémények füstjét. A házak között tekergett ez a jó szagú fafüst, különös, ősi hangulattal szépítve meg a téliesen kopár utcákat.

Karácsony napja volt, szenteste napja. Még csak éppen hogy elharangozták a delet, de az iskolakapun kitódultak a korábban elengedett boldog gyerekek. Nem néztek hátra a szomorú szemű tanárookra, akikre még várt egy karácsonyi hangulatot ellensúlyozni vágyó, tudatosan kitervelt, politikai továbbképzés.

Az egy felé lakó gyerekek nem siettek haza. Húzták még a szünet előtti együttlét idejét, de ott volt mindnyájukban a bujkáló öröm is, az ünnepvárás izgalma. Nem sokan remélhettek közülük ajándékot, nem is gondoltak rá, hiszen nem volt szokásban a karácsonyfán kívül még egyéb dologra is pénzt kiadni. De ez elég is volt ahhoz, hogy boldog izgalomtól repüljön egy gyereklélek.

Csak egy kislány volt, aki erőltette a jó kedvet. Muszáj volt részt venni a vidám hancúrozásban, mert ha nem teszi, a többiek rájönnek, milyen súlyos bánat nyomja a lelkét. Életében először lesznek apa nélkül, kettesben az édesanyjával az ünnep alatt. Nem is értette, hová tűnt az apja, és hogy miért nincs velük. Egyik nap ezt, másik nap azt mondták neki, de az biztos, hogy az apja be volt valahová erősen zárva, és bármennyire szeretett volna haza jönni, nem tehetette. Homályos meséket hallott az okáról, amit azért nem tudott elhinni, mert olyan sokféle volt a történet, ahányan megpróbálták elmesélni neki. Hol egy eldugott puskáról, amit egy gonosz ember dugott el az apja irodájában, hol egy olyan viccről, amiben kopasz ember volt a főszereplő, hol meg valami tervteljesítési szabotázsról, de ezek mind érthetetlenek voltak a számára.

Ő lakott a legközelebb az iskolához, így a házukhoz közeledve parányi megkönnyebbülést érzett, amiért nem kell tovább jó kedvet színlelnie. Befordult a sarkon, és szíven csapta az öröm! A kapujuk előtt ott állt egy férfi, és egy pillanatig azt hitte, hogy az apja az! De nem ő volt, mert ezt az embert még sohasem látta. Magas, szikár, vad külsejű ember volt, és éppen most nyomta le magabiztosan a kapujuk kilincset. Az nem nyílhatott ki, mert mostanában az anyja mindig gondosan be kulcsolta. Zörgetni kellett annak, aki be akart menni, még a kislánynak sem volt kulcsa hozzá. Most, amikor megállt a kapu előtt, valamiért úgy érezte, sürgősen be kell menekülnie az udvar, a ház védelmébe, így erősebben döngette meg a vas kaput, mint ahogy elég lett volna.

Anyja azonnal kilépett az ajtón, és elindult a kulccsal a kapuhoz. De először

az udvar felé nézett, ahol a kutya morogva rángatta a láncát, fel-felugrott, mindenáron szabadulni akart. – Mi a csuda bajod van, nyughass már, a gyerek az! – mondta, de abban a pillanatban arcára fagyott a döbbenet, amikor meglátta a visszataszító külsejű idegent a lánya mellett. Be kell hozni a gyereket – hamar, hamar! Nyitotta a kaput – berántotta a kislányt, de már visszazárni nem tudta, mert a férfi erőlködés nélkül tartotta kitérve, és azonnal be is lépett rajta.

Jól mulatott ezen az egyoldalú erőpróbán, és a szeme, a bogár nélküli fekete szeme villant egyet, mint a kígyónak, ha áldozatra lel.

– Ne olyan hevesen asszonyom, nem vagyok én idegen, nem kell ennyire izgulni! – mondta reszelős, agyondohányzott hangon.

– Mit keres itt ilyenkor, nincs nekünk semmi beszélőnivalónk! Menjen a dolgára jó ember! – és a kezével hessegető mozdulatokkal próbálta az anya kifelé terelni a férfit. Hamis magabiztosság csengett a hangjában, mert a még alig éledező ijedség is elég volt ahhoz, hogy végigfusson rajta a félelem.

– Már hogyne lenne beszélőnivalónk, nagyon is sok van! Maga az én barátomnak a felesége, és éppen ő küldött magához! De menjünk csak beljebb a jó melegre, elfogom mondani miért jöttem! – Azzal úgy indult el a lakás felé, mintha már járt volna ott. Elsőként lépett be a házba, szétnézett figyelmesen. Benyitott az összes előszobából nyíló ajtón, szigorú tekintettel mérte fel a szobákat, még a spájzot is, majd a konyhába érve otthonosan letelepedett az asztal mellé. Kigombolta a még nála is nagyobb méretű viharkabátját, meglazította a földszínűvé kopott sálját, és a konyhát előntötte a savanyú dohszag. Egyenes derékkal ült a hokedlin, mint aki megszokta, hogy nem ülhet úgy, ahogy akar.

Az anyában újra feléledt a gyermekét mentő ösztön, és tettetett vidámsággal csapott a homlokára: – Jaj kislányom, el kell vinned Zsófi néniékhez a krémest, amit nekik sütöttem! Mindjárt itt lesz keresztapád is, fussál csak gyorsan, hogy siessen, mert mindjárt este lesz!

– Mondtam, hogy nem kell heveskedni meg szaladgálni sem kell, csak mindent sorjába. Itt marad mindenki, mert nekem itt dolgom van. Mondta a férje, milyen jó boruk van, azt hozzon először, aztán jön majd minden, amiért még jöttem! – és újra villant egyet a szeme:

– Üljön csak ide mellém, szépasszony, hadd nézzem meg jobban az én barátom feleségét, ha már ő nem teheti! Hátha tudok valamit, amit ő most csak szeretne!

– Már hogy ülnék én le, amikor karácsony estéje van, ilyenkor mindenki megpihen, csak az asszonyok gondja nem szűnik! Hozom a bort, megkínálnám töltött káposztával, amíg Jani a bátyám ideér, addig meg is eszi, mert a bátyám csendőr volt, tudja, nagyon kemény ember, nem szeretné látni, hogy idegent etetek!

– Hát azt majd meglátjuk, hogy ide ér-e az a Jani, tudom, hogy neki is van családja, ugyan mit keresne az itt ilyenkor. De nem enni jöttem. Üzenetet hozok az

urától. Együtt töltöttük az utóbbi hónapokat, én most szabadultam, és a lelkekre kötötte, hogy magát keressem fel. Szükség az ellátás odabent, csináljon egy kiadós csomagot, én meg tudom a módját, hogy juttassam be neki! – kemény volt ugyan a hang, de lefelé sunyított a tekintetével.

– Hát persze, máris gyorsan összepakolok, aztán maga is mehet isten hírével! Gyere, kislányom, segíts a spájzból előhozni a kolbászt meg a szalonnát!

– A szép kislány itt marad! Erős asszony maga, nem kell pár szál kolbászhoz díszkíséret! – kemény volt a hang, most bosszúsan villant az a kígyószem.

A kislány már belül reszketett, nem tudta, mitől fél, hiszen kicsi volt még ahhoz, hogy a gonosszal találkozhatott volna, de most, ráismert! Térde elgyengült, legszívesebben leült volna a konyhakőre, de nem tehetette, mert az anyja erős kézzel megragadta, és betuszkolta a falnak támasztott széles vasalódeszka mögé. Pár lépés csak a spájzajtó, az anya berohant, letépte a rúdról az összes füstölt húsfélét, amit csak össze tudott ölelni, és már bent is volt a konyhában. Összevillant a két szempár: a kígyószemű fekete gúnyos jókedvvel, de az anya kék szeme is visszavillant, most először, acélosan. Kettejük között csak hajszálnyi lett az a fal, ami ha ledől, bármi rossz megtörténhet.

Az anya okos. Tudja, hogy nem szabad hagyni, hogy ez a kicsi gát leomoljon. Beszélni kell, beszéltetni kell, simítani, simítani! A férjről kell beszélni, aki ha most nincs is itt, de a ő pusztá léte is jelenthet védelmet. Ha nem most, akkor a jövőben, de számolnia kell vele ennek a minden szörnyűséggel fenyegető embernek.

– Ruhát ne küldjek esetleg, olyan hideg ez a tél, bár nem tudom, hasznát vehetné-e odabenn! Magának is adnék valamit az uramtól, de hát ő annyival erősebb testű mint maga, mindig is az erejéről volt híres, meg a bosszúálló természetéről, nagyon kemény egy ember!

– A maga ura? Na ne nevettesen, ismerem én, nem kell púderozni! Egy nagyképzű, gyáva alak, arra volt büszke, hogy nem köztörvényes, a hülyéje! Citerázni, azt tud szépen, de verekedni? Na, hozza csak azokat a ruhákat, ne felejtse ki a sötétkék öltönyt, amit tavaly csináltatott, meg az ünneplő cipőjét!

– Hoztam egy zsákot – mondja az anya –, elküldök én mindent, ami csak magának eszébe jut, csak sorolja, mit üzent még Miklós, mit küldjek el neki, ne szégyelje, mondja csak!

– Hát pénzt! Minden pénzt, ami itthon van, meg ami pénzt ér, azt is. Mindent, hallja? Nehogy aztán dolgom végeztével nekem kelljen megtalálni!-fenyegetően ökölbe szorul az asztalon fekvő keze, és szemében most erős mohóság villan fel szurokfeketén.

– Az is meglesz, bár sokra ne számíton egy kereső nélküli házban! De mit is beszéllek, adom a káposztát, de én is eszek magával, nem vagyunk akkor mégsem olyan idegenek, mint ahogy először gondoltam! – tettetve sűrög-forog, kínál az asszony.

Tegyen rá tejfelt is, jó bőven! Itt van ez a benne főtt jó karajszelet, ezt is egye meg. Na ízlik? Ilyet szokott főzni a maga édesanyja is?

– Mit akar az anyámmal, neki ehhez semmi köze! – keményen, indulatosan csattant a tiltakozás. Félrenézett az asszony, hogy el ne árulja a tekintete és halkán, lágyan vett vissza az elszabadulni látszó hangulatból:

– Egy anyának mindig köze van a fiához. Akkor is, ha nincs a szeme előtt, akkor is megérzi, mit gondoljon az édes gyerekeéről. Tudja mit? Csomagolok egy kis süteményt neki, így ismeretlenül is, mert gondolom, innen haza megy hozzá, és adja át az üdvöletemet is!

Az asszony tudta, hogy borotvaélen táncol. Mondta, mondta, ami eszébe jutott, hogy a másik meg ne érezze rajta, hogy tudja, mitől kell félnie. Mit tehetne ez a börtönből szabadult, elvadult ember velük, ebben a csendes házban, ahol még az utcán sem jár senki? Addig míg ez nincs kimondva, amíg mint valódi vendégként bánik vele, elodázódik a támadás, és talán el is kerülhető. Lassan kezdett biza-kodni a taktikájában, annál is inkább, mert a jól fűtött szoba, a nagy kancsó bor, kezdte elhomályosítani a kígyószem villanásait.

Odakinn a fakó este lassan sötét éjszakává változott.

– Úristen, meddig bírom még? – Akkor fog nekünk esni, ha ki akarom tenni a házból! Ez nem fog elmenni! Úristen, mit találjak még ki? – remegve zakatolt az anyában a tehetetlenség.

A kislány már egy órája ült a földön, a vasalódeszka védelmében. Néha kilesett, de azonnal visszahúzódott, mert a kígyószem mindig rávillant, amitől újra és újra fura érzés támadt a gyomrában. Ilyenkor nekitámasztotta a fejét a deszkának, mert az éppen olyan széles volt, hogy éppen eltakarta látni nem akaró szemét.

És egyszer csak eljött a szabadulás.

Az ablak alatt, sok fiúhangból, felcsendült a karácsonyi kántálás első éneke: Mennyből az angyal...

Az anya gondolatnál sebesebben felugrott, és feltépte a nagy utcai ablakot, hogy annak mindkét szárnya kitárult, és átlátható lett a konyha, minden benne lévővel együtt.

Az éneklő fiúk a hirtelen kicsapódó ablaktól megijedve abbahagyták az éneket és ijedten hőköltek hátra.

És akkor előre jött az egyik kántáló kisfiút kísérő apa, benézett az ablakon, és érces hangon bekiabált: – Valami baj van, Kató?

– Már nincs. Állítólag Miklóstól jött ez az ember, de nem hiszem el, hogy tényleg ő küldte! Magától jöhetett, és itt van már jó ideje!

És most ebben a pillanatban már megy is, ugye? – ez nem kérdés volt, hanem az erősebb férfitől kapott határozott, fenyegető parancs.

A kígyószemű felugrott, de azért megjátszott lassúsággal gombolta be a kabát-

ját. Kihúzta magát teljes magasságában, és vérfagyasztó tekintetet vetett búcsúzóul az asszonyra. De az ebből már mit sem látott, mert leroskadva egy székre, hozzábújó kislánya haját simogatta.

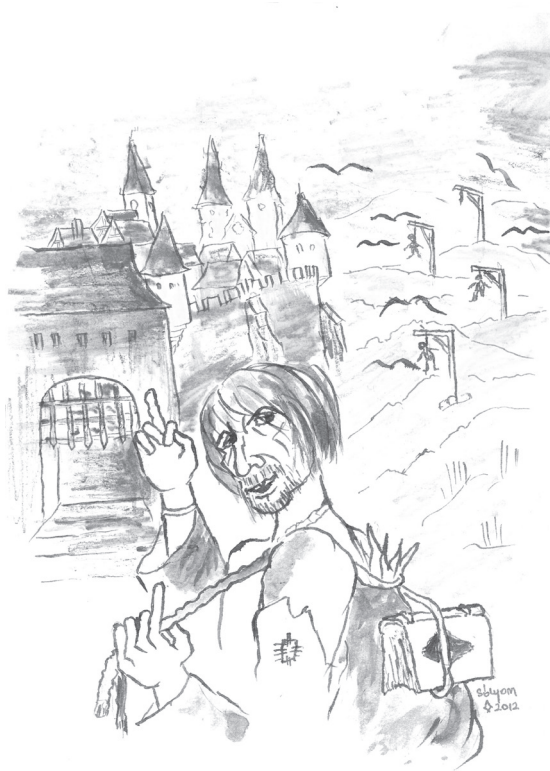
Ettől kezdve egy éjszakát sem aludtak otthon. Nagy volt a rokonság, mindig volt kihez menni. Nem sokáig kellett bujdosni, mert a tavasz eleje visszahozta az apát és vele a biztonságot.

A kislány hamar elfelejtette ezt a karácsonyestét, gyorsan felejtett, mint minden egészséges lelkű gyerek.

Aztán egy este mikor a babáit öltöztette a zongora alatti kuckójában, bejöttek a szülei a szobába. Az apa éppen mesélt valakiről, amiből a kislány csak annyit hallott meg, hogy „fejbe vágtam a mocskos gazembert egy olyan léccel, amiből egy százasszög állt ki. Bele is szaladt a feje tetejébe azonnal, tövig!”

– Na és mi lett vele? – kérdezte izgatottan az anya. Meghalt?

– Dehogyan halt meg, csak éppen azért olyan idióta lett, hogy még a saját nevére sem emlékszik, nem hogy a miénkre! – mondta a tiszta szemű apa, de életében először, úgy villant fel a szeme, mint a kígyónak.



Tarjányi Anita

Állj fel magyar!

Hullámszik a világ, mint a tenger,
kapaszkodik, ahol tud az ember.
Reszket a táj, megbillen a talaj,
Elestél?... Még akarj! Állj fel magyar!

Kelj fel és küzdj, amíg csak létezel,
gondolkozz, mielőtt ítélsz.
Akkor állj meg, mikor megérkeztél,
légy igaz, hisz magyarnak születél.

Állj fel, ha már elég az elégből,
és tanulj az elmúlt ezredéből,
hogy jusson a borból, a kenyérből,
s magyarságnak a büszkeségből.

Előttünk zakatol a zűrzavar,
az úton gödör, bozótos kanyar.
Fák integetnek az angyaloknak,
Áldást kérlelve a magyaroknak.

Zöldet fest a tavasz

Csillagsokrot gyűjt a fekete éj,
nagy kerek holdat vonyít a remény.
Ezüstfényben fürdik az éjszaka,
míg nem jön a hideg szél hajnala.
Apró csodák díszítik a holdat,
míg az összes csillag ránk nem olvad.

Lassú tánc, lassú tánc, fordul az ég,
ébred a sárga és ébred a kék.
Puha dallamra hajtánám fejem,
már lelked lett a kedvenc hangszerem.
Kékedbe olvadó sárga vagyok...
Zöldet fest a tavasz. Már nap ragyog.

